

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP

MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A választások napján.

Polgártársak! Szent napra ébredtetek. A mindenható megengedte nektek, hogy szavazati jogotokkal élve, ma döntsetek városotok jövője fölött.

Szent ez a nap, ünnepnapok ez nektek, melyet hiába vennetek nem szabad, mert ez is annak a parancsolata, aki nektek szülővárosul adta Szabadkát, Magyarországnak ezt a legáldottabb városát.

Polgárok, mielőtt az urna elé lépnétek, elmélkedjétek e szent nap jelentősége fölött. Számoljátok le lelkiismeretetekkel, mert csak magatokra vethettek, ha a jónak az ellensége, az ámitó sátán lelkének sarja elcsábít benneteket.

Gondoljátok meg, ki tett jót a városnak, ki tett rosszat? Gondoljátok meg, ki akar jót a városnak, ki akar rosszat.

Hogy Mamusich Lázár polgármestersége alatt a város bukás szélére jutott azt, tudjátok.

De tudjátok tapasztalatból, polgártársak, azt is, hogy a legveszedelmesebb pillanatban fellépett a mostani hatósági párt az élén Biró Károlylyal és a ti segítségetekkel erős kézzel, tiszta fejjel, becsületes lélekkel megragadta a város ügyeit és Szabadkát nem csak hogy megmentette a bukástól, hanem olyan magasra emelte, hogy ma egész Magyarország tekintete Szabadka felé fordul.

Milliomosok ajánlkoznak ma, hogy Szabadkán gyárat építenek, milliomosok ajánlják föl vagyonaikat a város oltárára, hogy a szegény munkás embereknek kenyeret, húst, pénzt adjanak s így még gazdagabbá tegyék városunk földbirtokosait, iparát és kereskedelmét.

Más városok irigykedve tekintenek most Szabadkára elakarják tőlünk fényes ígéretekkel édesgetni ezeket az embereket. De ezek a mai polgármester és a mai hatósági párt jöttvő gazdálkodásában bizva nem hagyják el Szabadkát.

De csak bennük biznak, mert amint nem ezek lesznek az uralmon elhagynak bennünket, a városunk elesik millióktól, városunk szegényei elesnek a munkától, iparunk, kereskedel-

münk megmarad mai nyomoruságos állapotában.

Föntoljátok meg, hogy Biró Károly polgármestersége alatt a város vagyona menyivel szaporodott. Megnézhetitek a költségvetésben, a zárszámadásban. Mert ezek mondják meg az igazat, nem pedig azok a hazug, komisz, néhány fityók pálinkáért készült versek, melyeket Mukics Simon és Mamusich Lázár egyesült erővel szórnak közéték.

Ha azt megfontoltátok, ha megtalálta leiketek Biró Károlyban és a hatósági pártban a jókat, akkor keressétek a rosszat.

Ezt is könnyen megtaláljátok. Rosz az, aki a jót el nem ismeri, aki a jónak az ellensége. Ez pedig Mamusich Lázár és Mukics Simon.

Ezek nemcsak, hogy nem ismerik el az eddig elért jót, hanem nyíltan vallják tetteikkel, hogy a jó uton a jövőben sem akarnak haladni.

Hiszen ahelyett, hogy a város háztartásával törődnének, az egyik a képviselőségét félti és hogy ezt megtarthassa, siránkozik, dühöng, hogy ha megmaradtok a jó mellett, akkor ő elbukik.

Fél, pedig Biró Károly és a hatósági párt nem rendeztetett magának banketteket, mint Mukics Simon és mégis ez fél. Fél mert tudja, hogy Biró Károlyék hűségesen munkálkodnak és a munka jutalma elmaradhatatlan.

Aki pedig a munkát nem akarja megjutalmazni az rossz ember.

Mamusich Lázár a szocialista elveket hintette el, Mukics Simon izgatni akar csak, hogy képviselő maradjon. A város javával vajjon melyik törődött eddig? Egyik sem.

És épen emiatt hátat fordítana Szabadkának mindenki, ha ők jutnának diadalra. Kikerülnek a várost, még a vasúton is csak átutaznának, millió károkat csinálva így a városnak.

Mert mindenki tudja ám, hogy ezek egyetlen betűvel sem jelezik, hogy hogyan akarnának gondolkodni, mit csinálnának. Soha ezt el nem mondták, míg Biró Károly a lelkét kitarja előttetek. Amazok nem tudtak mást,

csak a jót, a szépet mocskolni trágár szavakkal.

Polgárok, mikor így a rosszat is megismertétek, akkor menjétek szavazni. És szavazataitokkal meg ne sértsetek a választás szent napját, mert büntették a város ügyeinek rosszra fordítása lesz.

De ha a jóra szavaztok, ha a mostani hatósági pártra szavaztok, akkor megtszítottétek a választás szent ünnepét és jutalmatok a város felvirágzása lesz.

Hát ti, városunk hűséges polgárai, talán nem akarnátok Szabadka javát?

Akarjátok és a jókra, nem a rosszra fogtok szavazni.

Pártgyűlés. A verbász-kulai választókerület szabadelvű pártjának végrehajtó bizottsága ma délelőtt Kulán látogatott értekezletet tartott, melyen elhatározta, hogy f. hó 29-én Ujverbászon nagy pártgyűlést tart, amelyből üdvözlí a *kormányt*, az orsz. szabadelvű párt elnökségét és báró Vojnits István orszgy. képviselőt. A — pártgyűlés főcélja a választókat felvilágosítani az országgyűlés kisebbségének terrorizmusáról és szervezkedés az esetleg bekövetkező képviselőválasztásra. Az egész kerületben lelkes hangulat uralkodik a kormány iránt és rajong báró Vojnits Istvánért. A pártgyűlés fényes demonstráció lesz a kormány mellett.

A politikai helyzet.

(Saját tudósítontól.)

Budapest, 1904. nov. 25.

Érdemben nem változott a politikai helyzet ma sem. Ami napok óta történik innen is, tulnan is előkészület csupán a jövőre. Az ellenzék egyedül való vágya a restitúció in integrum, a kormánynak pedig nemcsak szándéka, hanem határozott akarata, hogy a parlament a nemzet sorsát az új házszabályok alapján intézze. Az ellenzék a fővárosban tartandó vasárnapi nagy tiltakozó népgyűlésből reméli, hogy az ország ellenzéki irányban megmozdul, a kormány pedig abban a tudatban cselekszik, hogy ténykedéséhez az ország közvéleményének beleegyezését, jóváhagyását már eleve megnyerte. Ha az eddig beérkezett üdvözlő táviratokat, átiratokat, határozatokat számításba vesszük, a kor-

mány hatalmas előnyben van. Szóval egyelőre döntő fordulat nem várható és nem változtat a helyzeten csipetnyit sem Szél Kálmán nyílt levele.

* * *

Napról-napra olvassuk az ellenzéki lapokban, hogy a Tisza kabinetben részleges válság tört volna ki a házszabályok revízióján és hogy Plósz Sándor lemondását adta volna be.

— Ebből egy szó sem igaz jelentette ki a szabadelvű párt egyik legtekintélyesebb tagja. — De aztán lehetetlen is, hogy a kabinetben nézeteltérések merültek volna fel. Az én legjobb tudásom szerint *Tisza* István gróf akkor, a mikor kormányának alakításához fogott, minden egyes miniszterének előre megmondotta hogy programjában benne van a házszabályok módosítása is és megmondotta egyszersmind a revízió mértékét is. Minden egyes tagja a kabinetnek ezen az alapon vállalta tárcáját. A mikor pedig a revízió végrehajtására került a sor, a kormányelnök miniszter-társai előtt teljesen az utolsó részletecskéig exponálta tervét és itt megintem nem származott nézeteltérés. Ezek tárgyi bizonyítékaim, de tudok lélektani okot fölhozni és talán ez a döntő. Olyan embernek ismerik-e Tiszát, a ki, ha valaki mellőle kiállani akar, az illetőt maradásra kéri?

Hisz akkor, a mikor a revízió effektuálásáról volt szó, Tisza István gróf kijelentette, hogy a ki őt bármely okból is támogatná nem akarja, ám távozzék. szabad az útja és annyira ment, hogy a mikor összeírta, a mágnások ebben a névsorban nem szerepeltek. Tisza István gróf e szerint maga tessékelt ki, jó eleve az egész kaszinópártot. Tehát az sem áll, hogy Andrásyák kiválása egy pillanatra is meglepte volna a miniszterelnököt.

A mi pedig Szentiványi Árpádnak kilépését illeti, hivatkozunk Szentiványi kijelentésére, a melyet a szabadelvűpártban tett és a mely szó szerint így hangzott:

— Eszem ágában sincs a kilépés. De nem is léphetnék ki, mert Tisza eleve tudatta velünk tervét és úgy én, valamint társaim nemcsak jóváhagytuk, hanem elősegítettük is.

Hangulat a vidéken.

Nagyszöllös, nov. 25.

A nagy-szöllösi választókerület több szabadelvű választója pártgyűlésen kívánja megvitatni a jelen po-

litikai helyzetet s ezért felkérték a párt elnökét, hogy a legtávolabb eső községeknek is megfelelő időközben bocsásson ki meghívást, hogy minden választónak módjában álljon a gyűlésen megjelenni és azon véleményét nyilvánítani.

Máramaros-Sziget, nov. 25.

Máramarosvármegye legutóbb tartott közgyűlésén érdekes és megfigyeléseméltó volt az oroszok és oláhok viselkedése. Balogh Mihály orosz prépost-vikárius gyűjtő beszédet mondott, a melyben ajánlott a Berzeviczy Albert miniszterhez küldendő hálás felirati indítványát, óhajtja, hogy az orosz nemzetiség magyarul megtanuljon és még azt sem bánná, ha egész Máramaros oroszországnak magyar lesz az anyanyelve, mert azért gör. kat. vallása megmarad, magukat pedig most is magyar hazafiaknak tartják. Nagy hatással volt a beszéd. Az oláh vikárius, Brád Timusz és a vármegye főügyésze, Mihályi János félti a román nemzetiséget, ha a magyar nyelv tudása, tanulása tövényileg kívántatik. Jody László gör. kat. oláh esperes nem osztja az aggodalmakat, a máramarosi oláhok, oroszok mindig a magyarokkal tartottak és soha sem csalódtak a magyarok szeretetében. Teljes szívéből pártolja az indítványt. A közgyűlés 79 szótöbbséggel 8 szavazat ellen határozattá emelte a miniszterhez intézendő indítványt. A máramarosi oláhok hangja bár feltárták aggodalmaikat, nem volt támadó.

BAJAI HIREK.

— Saját tudósítónktól. —

Baja, nov. 25.

Két fontos ügy.

— A bajai árvapénzek elhelyezése. — Vendéglői záróra. —

A bajai jogügyi bizottság — mint levelezőnk írja — f. hó 23-án dr. Hegedüs Aladár polgármester elnöklete alatt ülést tartott, melyen dr. Klénanc György t. főügyész, Scheibner Gyula főkapitány, Szabó Sámuel I. aljegyző, dr. Fehér János, dr. Nyiraty János, dr. Rajk Aladár orsz. képviselő és dr. Valentin Emil bizottsági tagok vettek részt.

Az értekezlet tárgyát a bajai árvapénzek elhelyezésének és a vendéglői záróra megállapításának kérdése képezte és hosszas eszmecsere után egyhangú határozattá vált: miszerint árváink vagyona a jobb gyümölcsötetés érdekében, magánosoknak nyújtandó jelzálogkölcsonokban fog ezentul elhelyeztetni, a vendéglőseink sokat fölpanaszolt sérelmét pedig úgy orvosolták, hogy a szállodákhoz tartozó éttermek és kávéházakra nézve a záróra megállapítása mellőztetett.

Két fontos kérdést váltottak tehát ismét valóra a torony alatt, melyeknek mindegyike a polgárság érdekeit van hivatva szolgálni.

Az árvapénzek gyümölcsözőbb elhelyezése tetemesen fogja gyarapítani árváink vagyont, a vendéglői zárórának a fenti értelemben való módosítása pedig lényeges és terhes adótól szabadítja meg vendéglőiparosainkat.

Mindkét ügyet a legközelebbi közgyűlések egyike fogja már véglegesen.

Az „Udvari Kaland“ bajai premiére-jéről.

Bevonult tegnap este kisdud színházunkba egy minden ízében hatalmas muzsika és vele együtt a bajai

ezerszemű Cézár a maga egész szimpomájában. A műértő és zenekedvelő város minden rétege, mondhatnám tout Baja nézte és élvezte végig azt a premiért, melyet maga a mester dirigált, Geiger A. Mór szabadkai földbirtokos és zeneszerző, vervvel, igaz alkotói lendülettel.

Értékes muzsikát hallottunk, nem ugyan népszerű akkordokat, de zeneileg becses és maradandó piéceknek egész sorozatát, a hangulatos ábrándtól kezdve a legtemperamentumosabb keringőig mindent, ami a legkényesebb izlésű zenei gourmandnak inyét is kielégítette méltóképen.

A társulat legjobbjai szálltak sorompóba és a mai est diadala teljes is volt.

Gerlaki Hermin, Áldor Juliska meg Kuthy Janka, az operette ensemble e három erőssége, énekeltek hatalmas számokat lendülettel, melegséggel és különösen Kuthy Janka felső regisztereiben elég sok volt ma a feny és az erő, míg valamivel gyöngébb recitativója értelmes előadásával és az énekszöveg találó pointirozásával hatott. Elegáns színpadi megjelenés és kezdő léte — a mai szereplés után szép jövővel kecsegtet.

Gerlaki, Áldor és Rátkai mester ma is diszei voltak az előadásnak, énekekben és játékokban egyformán.

Király Ernő baritonistát és Bálint Béla tenorprimet pedig a mai föllépés után készséggel besorozzuk a gárda legjobbainak sorába.

Hogy Geiger A. Mór egész estén át percekig eltartó tapssal, meg — more patrio — hatalmas babárkoszorúval ünnepelték, az a művészileg becses alkotásokért rajongó bajai közönség részéről természetes volt.

S. Zoltán.

A magyar védő egyesület.

Az 1844. évi pozsonyi országgyűlés vége felé alapították a magyar országgyűlés mindkét házának lelkes tagjai a magyar ipar felvirágoztatására az „Országos Védőegyesület“-et, amely azonban nemzetünk nagy vesztességére tevékenységét csak alig három éven át folytathatta.

Sikereit bizonyítja, hogy az 1845. és 1846. évek alatt az egyesület hatása következtében az országban 16 új gyár és iparvállalat keletkezett.

Az egyesület munkálkodását megszüntette szabadságharcunk és sikereit elenyésztette az elnyomatás korszaka.

Az alakuláskor gróf *Batthányi Kázmér*, gróf *Teleki Lajos* és *Kossuth Lajos* állottak az országos mozgalom élére és rövid idő alatt 145 vidéki osztályt szerveztek. A szabadkai osztálynak akkor Spelletich Bódog volt az elnöke. Alelnökké Schmidt Ferencet, jegyzővé Mamuzsits Alajost és pénztárnokká Sárceviits Mártont választották meg.

A magyar haza gazdasági megerősítésén fáradozó igaz hazafiak most e nagyjelentőségű szervezetet „Magyar Védő Egyesület“ néven újjá alakították és a nagynevű elődök fényes példájából merített lelkesítő és buzdító erővel fogtak hozzá a nagy kitarást igénylő munkásságukhoz.

Minden magyar léleknek, aki hazáját igazán szereti, hozzá kell járulnia anyagi és szellemi erejével, hogy az uttörők munkáját siker koronázza.

Az egyesület vesztősége a következő felhívást bocsátotta ki: A „Magyar Védő Egyesület“ célja: hogy hazafias társadalmunk szervezett ere-

jével honi iparunk jó munkáját a külföldi ipar elnyomó versenyével szemben megvédje, erősítse és fejlessze. Egyesületünk e feladatának helyes végrehajtása — abban az esetben, ha társadalmunk ez eszmét magáévá teszi és lelkesen támogat — hazánk általános gazdasági megerősödését fogja biztosítani. A magunkra vállalt munka nagy, a siker kivívására pedig igen sok anyagi erőre és társadalmunk minden hazafiasan érző tagjának lelkes támogatására van szükségünk. Ezért kérjük honfitársainkat, hogy egyesületünkbe belépjenek Budapest, 1904. évi augusztus hó 4-én. A „Magyar Védő Egyesület“ nevében Gróf Somssich Tihamér s. k., elnök. Dobiecki József s. k., ügyvezető igazgató.

Kivonat az „Alapszabályok“-ból.

9. §. A „Magyar Védő Egyesület“ tagja lehet minden feddhetlen multu honfi és honleány. Tagsági díjak: Örök alapító, ki egyszer és mindenkorra 1000 koronát adományoz. Alapító, ki egyszer és mindenkorra 500 koronát adományoz. Pártoló tag, ki évenként 20 korona tagdíjat fizet. Rendes tag, ki évenként 4 korona tagdíjat fizet. Vidéki néptanítók, kisgazdák, kisiparosok rendes tagsági díja évi 2 korona. Fogadalmas tagok azok, kik évenként kisebb összeget áldoznak az egyesület céljaira. 11. §. A pártfogó, rendes és fogadalmas tagok a belépéskor három évre vállalnak kötelezettséget. 7. §. A nemzeti pénzalap kizárólag a kis- és háziipar támogatására és fejlesztésére fordítandó. E célra külön hazafias adományokat kérünk. Ezen alap és jövedelmei az alapszabály 7. §-a értelmében a hazai közművelődési, iparosokat támogató és emberbaráti intézmények alapjait fogják gyarapítani.

Szélhámos szolgabíró.

Mint egy esztendővel ezelőtt három évi fegyházra ítelt a nagyváradi törvénytörvényesék egy furfangos szélhámost, aki összes bizonyítványait, okmányait hamisítva, uri állásokba jutott. Ez a kiváló, nagyobb zsanerű csaló Kába János, volt biharmegyei segédjegyző, aki hamis okmányai alapján szolgabírói hivatalba jutott Baranyamegyében. A kiváló csaló így a legjobb társaságokba beférkőzött s becézett alakja lett a baranyai társaságnak. Megnyerő modorával előkelő uri emberek barátságát nyerte meg, — míg egy szép napon a köröző levél el nem ért Baranyamegyébe. Ugyanis a szélhámos segédjegyzőt biharmegyei üzelméért körözték ország-szerte. A szolgabírói princípálisa olvasva a rendőri közlöny köröző cikét, tréfásan mondta:

— Te, ha nem ismernélek, letartóztatnának, annyira hasonlít rád ennek a körözőlevélnek a személy-leírása.

A csaló e váratlan meglepetésre zavarba jött s elárulta magát. Úgytellenül mentegetőzött s gyanussá tette magát. Ez a fordulat meglepte a főszolgabírót is és még jobban Baranya megye uri társaságát, mert a leleplezést letartóztatás követte, mivel kiderült, hogy a szolgabíró összes bizonyítványai hamisítottak.

Pedig időközben még fényesebb állásra pályázott s pár nap mulva megérkezett a kinevezése boszniai tartományi kerületfőnökké.

A csalót azonban haza toloncoltak a leleplezés után Nagyváradra s itt a letört szolgabírót három évi fegyházra ítelték. Ez az ítélet felebezés folytán a nagyváradi kir. tábla

elő került, ahol tegnap tárgyalták a szélhámos bűnpörét s büntetését 2 évi fegyházra szállították le, melyből egy évet már kitöltöttek vetek.

HIREK.

TÁJÉKOZTATO.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva zerdán és szombaton délután 3-tól 6-ig. Vasárnap déle 5-től 9-től 12-ig.

Bálya a [Szarvasban.

December 4. Izr. öns. és gyámolító egyesületnek a estélye.

December 4. A báró Hirsch egyesület közgyűlése a Pest szállodában.

— **Katonai szemle.** A szabadkai 6. honvédegyezrednek kiképzés alatt levő póttartalékos ujonclégénysége fölött holnap tart szemlét *Lenc Győző* tábornok dandárparancsnok, aki ma este érkezett városunkba.

— **Kinevezés.** A szegedi kir. itélőtábla elnöke dr. *Sánta Béla* szegedi kir. járásbírói díjtalan joggyakornokot a vezetése alatt álló itélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

— **A máv. altisztikőrből.** A máv. altisztikőr választmánya f. hó 27-én, vasárnap délután 3 órakor ülést tart. Mai értesülésünk szerint, az altisztikőr kebelében alakult műpártoló osztály minden hó első vasárnapján, tehát december hó 4-én, nem pedig 27-én tartja választmányi ülését.

— **A vonat kerekei alatt.** Kishegyesi tudósítónk írja: A Szabadkáról jövő vonat az éjszaka elütötte *Ürge Pál* napszámost. A szerencsétlen ember valószínűleg szörnyet halt. Holttestet ma reggel találták meg a vágányon. Azt hiszik, hogy a szerencsétlen napszámos ittas állapotban került a vonat elé, mert az alkoholnak nagy barátja volt.

— **A vőlegény balesete.** A boldogság előérzete, amely Meleg József helybeli géplakatos egész valóját áthatotta a családi élet megalapításának napján, a virágos jékedvű ujdonsült férj uramat anyira elragadta, hogy örömeiben nagyot ütött öklével a lakadalmi asztal boros palackjai közé. A jó kedvet azonban csakhamar általános elszörnyedés váltotta föl, amit a boldog vőlegény bőségesen kiömlő vére idézett elő. A megiasztott lakodalmas nép jóhangulatát a mentők gyors beavatkozása állította helyre.

— **Hymen.** Richter József, városunk egyik törekvő nagyiparosát az ég hat leánygyermekével áldotta meg. Ötöt ezek közül már tisztességes, középorsu férfiak nőül vettek, még pedig fiatal 15–16 éves korukban. Nevezett nagyiparos *Ilonka* nevű hatodik leányának f. hó 26-án, azaz ma d. u. 3 órakor lesz esküvője a szent györgyi templomban. A legifjabb vő Gergely Lajos, magyar államvasuti tisztviselő. Valóban ritka családapa az a mai önző világban, aki pénzhozomány nélkül hat leányt férjhez adhat.

— **Tombola az Otthonban.** Holnap szombaton este ismét tombolaestélyt rendez az Otthon kávéháznak áldozatot nem kimélő tulajdonosa. A közkedveltségnek örvendő tombolaestélyek mindjobban emelkedő látogatottságának viszonzásaképpen a nyereménytárgyak száma és értéke is megfelelőképpen emelkedik, amint ezt a *Milko S.* és fia cég üzletének kirakatában elhelyezett szebbnél-szebb disztárgyak szem melláthatólag bizonyítják. Az estélyen *Hasy Kálmán* kitűnő zenekara szórakoztatja a közönséget.

— **Anyakönyvi hírek.** Halottak: Csupics Antal 6 év, Német János 91 év, Irsai Pál 86 év. Klopfer Miklós 3 év. Szivics Márton 83 év. Született: 13, 6 fiú, 7 leány. Házasság: Márki Lajos Csömöri Etellel, Tilinkó Sándor Sőregi Rózával.

— **Osztályorszáját** mai húzásán a következő számok húztak ki: 10000 koronát nyert: 57566, 2000 koronát nyertek: 7874 92253, 1000 koronát nyertek: 15117 27179 27878, 500 koronát nyertek: 79294 84484, 300 koronát nyertek: 15335 19901 23470 34085 42230 41831 58304 60529 87536, 100 koronát nyertek: 189 5014 5403 9251 15616 18912 14972 20775 20912 21150 23482 33414 35506 37962 39956 40966 43384 43426 49091 54606 60834 62547 63984 65627 72331 73752 75148 06642 80394 84078 84478 85479 90517 96116 91180 93823 84474 101573 103067 103584 104787 A többi kihuzott számok 40 koronát nyertek.

— **Gyűlölködő városok.** Régóta ismeretes Kecskemét és Körös versengése a hírességet. De még a versengés gyűlölködésé soha nem fajult, csak a legujabb időben, persze a körösiek részéről. Amióta ugyanis az Első alföldi cognacgyár r. s gyártmányai révén a kecskeméti világhírre vergődtek, azóta a körösi ember messze elkerüli a kecskeméti, mert szörnyen elfutná a méreg, és az elkeseredés, ha szemtől-szembe találkozna vele. A kecskeméti gyár ujságja már 116 ezer példányban jelenik meg. Tessék kérni mutatványszámot a Barack-Hiradóból.

— **Popoff-féle orosz karaván** teák főraktára.

„HUNNIA RUM“ a legfinomabb tea rumok egyike. 1 liter ára egy próba csomag orosz teával K 2.20. Legfinomabb **Jamaica Rumok**, **Francia Likörök** és igen finom **Likör Eszenciák** legjutányosabbárban kaphatók **ZALÁN BÉLA** droguistánál Szabadka. Kossuth-utca.

— **A Horgony-Pain-Expeller.** (Reichter-féle Liniment. Caps. comp.) igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 35 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnaál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerré jó eredménnyel alkalmazható bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: a 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevá-

sárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony Pain-Expeller, vagy Richter-féle Horgony-Linimentet kérni, valamit a „Horgony“ védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

A háború.

A háborúra vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba:

Pétevár, nov. 25.

Minden eddigi hírrel ellentétben itt biztosra veszik, hogy Port-Artur még igen sokáig tarthatja magát, sőt meg vannak győződve arról, hogy a balti flotta idejében érkezik még a keletázsiai vizekre, hogy Port-Arturt felszabadítsa. Egy Askrebkin Sergius nevű kirurgus Port-Arturból Pétevárra érkezett és csodadolgokat beszél Stössel tábornoknak és feleségének hősiességéről. A tábornok — ugymond — Port-Artur lelke Mikor alszik, vagy mikor pihen, arról senkinek sincs sejtelve. Mindig az előtérben van, mindig nyugodt és mindig céltudatos. Eleintén nem volt kedvelt egyéniség a helyőrség katonái és tisztikara előtt, mert nagyon szigorúnak látszott. Ma azonban mindenki kész az életét is feláldozni érte. Sokszor kéri őt, hogy kímélje magát. Erre ő csak mosolyog és kezével elutasító mozdulatot tesz. A tábornok feleségét általában „Port-Artur örangyalá“-nak nevezik. Mindig a sebesültek ápolásával foglalkozik; gyászolja a halottakat; leveleket ír a sebesültek hozzátartozóinak és sokat foglalkozik a gyermekekkel, akik Port-Arturban vannak. S mindezt szintén nyugodtan végzi, mialatt egyik golyó a másik után zug el a levegőben a fülei mellett.

London, nov. 25.

Port-Arturból jelentik, hogy a helyőrség nélkülözése egyre elviselhetetlenebbek. A nyolcezer katona közül alig másfélezrednek van téli ruhája, a többi nyári zubbonyokban kinlódik a kegyetlen hidegben. A folytonos ágyutüzeléstartól tömérdek ember nehéz szembetegséget kapott. Október 20-tól november 12-ig kétezer embert temettek el. A város csupa rom, az arzenál kőhalmaz s a kikötőben álló hadihajók tele vannak sérültekkel.

Mukdenből ellentmondó hírek érkeznek. Az egyik szerint mindkét sereg elhatározó ütközetre készül, a másik azt jelenti, hogy csak a tűz-őrségek tüzelnek egymásra. A tűz-őrségek harcának a főcélja, hogy maszkirozzák a sereg mozdulatát.

Mid egyik fél azt szeretné, ha a másik támadna.

London, nov. 25.

Mukdenből, a keleti hadsereg főhadiszállásáról jentik, hogy az orosz csapatok folyton állandó felderítő szolgálatot tesznek. A japánok ismét ostrom alá vették a Pulilovdombot, de az oroszok a japánokat bajonettel visszaverték. Az ütközet igen heves volt és mindössze hat percig tartott. Az oroszok harminc embert vesztek.

London, nov. 25.

Az oroszok legujaban 1300 millió frank kölcsönt akarnak felvenni. A kölcsön teljesen biztosítva van.

London, nov. 25.

A Reuternek jelentik Tiencsinből, hogy Port-Artur ostromának második időszaka igazában csak november 16-án kezdődött meg. Tegnap általános rohamot intéztek megint a japánok, azonban nagyon kevés eredménnyel. A japánok visszavonulása közben egy rejtett akna felrobbant s *egy japán ezred a szó szoros értelmében teljesen megsemmisült. Az oroszok csak egyes kart, lábat stb, tudtak összeszedni.* A drótháló és az akna minden rohamnak élet veszik s ennek tulajdonítják Tokióban, hogy az ostrommal oly kevésbé haladnak előre.

TAVIRATOK.

Az udvar köréből.

Bécs, nov. 25. Ófelsége a már több hete történt dispoziciók szerint dec. 10 én érkezik Budapestről Bécsbe.

Polgármesterválasztás.

Ezék, nov. 25. Ma újból megválasztották Bartholovics Károlyt, az eddig volt alpolgármestert.

Ünnepelt zeneszerző.

Eszék, nov. 25. Kuhac horvát zeneszerzőnek 70 éves születése napja alkalmából a horvát nép ajándékot adott. Ez országos ajándékhoz Eszék város 500 koronával járult hozzá.

Leugrott a templomtoronyról.

Budapest, nov. 25. Hajdunánásról írják: Mocsár Bertalan hajdunánási cigány, kinek felesége betöréses lopás miatt börtönbe került és ott öngyilkossá lett, felesége utáni bánatában a református templomtoronyba ment és mikor ott estére harangozni kezdtek, leugrott a torony ablakából és azonnal szörnyethalt.

A meghamisított beszéd.

Belgrád, nov. 25. A szerb sajtó nagy haraggal támad a »Neue Freie Presse«-re, amely Pasics miniszterelnöknek a szkupstinában mondott beszédét meghamisítva közölte. A

bécsi lap ugyanis a beszédnek azt a részét, a mely Szerbia és Bulgária viszonyáról szól, teljesen kiforgatta az értelméből, amit meg is változtattott. A lap belgrádi tudósítója Balnosics, a szerb sajtóiroda főnöke.

Gyilkosság.

Máramaros-sziget, nov. 25. Szaploncán (Máramarosmegye) e hó 20-án szentelték fel a gör. kat. új román templomot, mely alkalommal nagy számban jöttek az ájtatoskodók mindenfelől. Istentisztelet után a nép egy része a korezmába vonult, hol csakhamar nagy verekedést kezdtek. Pap Gyorgye Sztán György parasztgazdát, ki őt a falu szennyének nevezte, úgy szivenszurta, hogy a gazda azonnal szörnyethalt. Sztánt felesége és négy gyermeke siratja.

Egy szabadsághős emlékszóra.

Körmöcbánya, nov. 25. Körmöcbánya város képviselőtestülete egyhangulag és hazafias lelkesedéssel kimondotta, hogy Batori Schulc Bódog az 1848-49-iki szabadságharc hőse, honvéd dandárparancsnok, az I. és II. honvéderdemren tulajdonosa, Körmöcbánya város szülöttje emlékét a város főterén létesítendő emlék-szobor emelésével örökíti meg. Maga a város e célra 5000 koronát szavazott meg, Egyidejűleg Barsvármegye közönségéhez is kérelemmel fordult, hogy ezen hazafias és kegyeletes céljának megvalósításában támogassa.

A belügyminiszterhez pedig e célra országos gyűjtés engedélyezése végett ugyancsak kérvényt intézett. A szép eszmét a városi tanács, és Balkovics Emil polgármester vetette fel.

Néhai Piros Jozsi

Orchester hegedűje

eladó.

TANÜGY.

Az iskolaszékből.

Második meghívásra nagynehezen összeverődött vagy 13 iskolaszéki tag, s így a november havi ülés Varga Károly elnöklésével megtartott. Jellemző, hogy az ülésen egy igazgató sem jelent meg.

Az ülés tárgyát nagyrésztben apró cseprő ügyek képezték, melyeket a jegyző előadása után az iskolaszék tudomásul vett.

A közigazgatási bizottság azon átirata, hogy a tankötelesek beiskoláztatása körül különös gond fordítandó, tudomásul vétetik.

A f. évi szept. 1-én megejtett tanítválasztásokat a közigazgatási bizottság jóváhagyta, Szilágyi Imre

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatos szer:

Sirolin tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, szamárhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánltatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban 4. — kor.-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alatt cizéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc.)

tanítóét kivéve. Utóbb azonban most nevezettnek választása is megerősítetvén, miután az esküt is letette, fizetése f. évi október hó 1-ével folyósítottatik.

Az igazolatlanul mulasztók kimutatásai áttétetnek a tanácshoz.

Miután az egyik trachomás iskolában 200 tanuló van, ugyanez párhuzamosítottatik.

Az V—VI. egyesített osztályok vezetőinek egyenként 200 korona munkatöbblet utalványoztatik.

Intézkedés történt a külterületi tankötelesek betételése tárgyában. Még mindig kevés a tanyai iskola.

A Palotay Bódog igazgató vezetése alatti Szécsényi-téri népiskola osztályainak rendezése tárgyában az iskolaszék az egyik IV-ik osztály beszüntetésével párhuzamosítja az I. fiuosztályt.

Kovács Mihály jegyző indítványozza, hogy a tanítói előléptetések ne a kiküldött választási elnök vezetése mellett a választó-üléseken, hanem az iskolaszéki elnök vezetése mellett a közönséges üléseken fogatosítottassanak.

Gyelmis Gerő felszólalására megbizatik a jegyző, hogy a tanítókról és tanítónőkről tábláskimutatást szerkesztszen.

Ezuttal a szolgálati idő tekintetében Kovács Endre és Dékicsné Ödry Anna a sorosak az I. díjosztályba való előléptetésre. Döntés ez ügyben a decemberi ülésen lesz.

Merkovics Julia és Budanovics Sándor helyettes tanítóknak a szerelvény- és írószer átalány megszávatatik.

Abrasits Antal polg. isk. igazgató felpanaszol egy sérelmet, melyet az intézet ellen egy Kopunovics Máténé nevű szülő követett el, s ezért megtorlást kér. Panaszos a kapitánysághoz utasítottatik.

Az alsó-ludasi iskolában 2 héti szünetelnek az előadások. mert ez dűledezik. Hja, a dicső régi aera építkezései!!

A szerb-templomtéri iskola hiányos felszerelése tárgyában s általában a többi iskolák felszerelése iránt újból is megkerestetik a tanács.

G. I.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A tévedés áldozata. Hinterscher Péter bácsalmási lakos augusztus 24-én egyik bácsalmási korcsmában mulatozott, miközben néhány vendég belekötött és annyira felbőszítették, hogy egy lécet fogott és egyik támadóját le akarta ütni. Az erős ütést azonban nem az kapta, akinek szánva volt, hanem Vischer József, akinek koponyáján lécet ütött a hatalmas csapás. A kir. törvényszék ma tárgyalta Hinterscher bűnyét Szerdahelyi Sándor elnöklete alatt és vádlottat súlyos testi sértés vétsége miatt két havi fogházra és 20 kor. pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen vádlott felebezést jelentett be.

A védő, mint erkölcsbíró. Érdekes tárgyalás folyt le ma délelőtt a büntető törvényszék előtt. Meznerics Albert fűszerkereskedő a nyáron észrevette, hogy üzletének pénztárfiókját valaki állandóan megdézsmálja. A vizsgálat csakhamar kiderítette, hogy Filák József tanonc a tolvaj, aki hosszabb időn át gyufaskatulyákba rejtette a kiszedgetett apró pénzt és átadta felbujtóinak: Baka Mátyásnak, Filák Albertnek és Baka Györgynek. A kár azonban, amely 1016 koronára ru-

gott, időközben megtérült és így sértett a mai tárgyaláson nem kívánta a vádlott tanonc megbüntetését, aki különben is büntársainak áldozata volt. A tárgyalás folyamán izgalmas jelenet folyt le. Az egyik orgazda védője, Mukics Simor dr. olyan vehemenciával iparkodott a bűnösséget Filák József vádlottra hárítani, és a becsmérő szóáradat annyira hatott a bűnbánó fiúra, hogy félajultan kellett a tárgyaló teremből kivágnia. A bíróság a vádlott inasgyerek ellen az eljárást megszüntette, Baka Mátyást és Filák Albertet azonban, akik ellenében az orgazdaság vádjá beigazolást nyert, két havi fogházra ítélte.

Ítélet egy sajtóperben. A kir. törvényszék mára idézte be Szilágyi (Schwarz) Gyulát, aki egy időben Szabadkán az Igaz Szó című hetilapot szerkesztette, hogy a Vojnics Sándor orsz. képviselő által ellene indított sajtóperben a kir. kuria végérvényes ítéletét, amely egy havi fogház és 90 kor. pénzbüntetéssel sújtja egy hírlapi cikke miatt, előtte kihirdessék. Az idézés azonban az ismeretlen tartózkodású vádlottnak nem volt kézbesíthető s ennél fogva ma áttették az iratokat a kir. ügyész-séghez, hogy vádlott országos közöltetését elrendelje.

REGÉNY CSARNOK.

A LEÁNY-VOJVODA.

Írta: Dugovich Imre. 77.

Alig telt el félóra, a vezetők már körülállták a vojvodákat. Dobra szólt hozzájuk:

— Vitézek a vitézek fölött, két pasaságban szabad bolgárok élnek. Nemzetünk fia megmozdultak már mindenfelé, s csak a szabadságharcra hívó igét várják. Menjetez közéjük és mondjátok meg nekik, hogy a hívó szóra várjanak, mint a feltámadás harsonájának szavára. Ne találja őket készületlenül a harsona hangja. Az előkészítés szent munkája lesz a ti feladatotok. És ekkor majd megtízszerezedve siettek vissza a táborokba, hogy ha kell támadni, ha kell megvédeni a visszanyert szabadságot. Halljátok, még a krivec is lecsendesült, hogy fogadalmatok, melyet a szabadság Istenének tesztek zavartalanul törhessen az égbe. Fogadjátok, hogy az első hívó szóra itt lesztek társaitokkal, a vértanúságra készen, hogy megváltsátok szabadságunkat.

— Fogadjuk, tört elő a fogadalom a vezetők ajkairól.

— Isten velünk testvérek, folytatta Rádin, Zsenó barjaktár megmondja a többi. Azután menjetek haza, hogy hitveseitek, gyermekeitek, szülők ajkairól vegyétek az eddigi küzdelmek jutalmát, hogy a csókkal, melyet szeretteitek ajkaira adtak, szeretteitek lelkébe oltások elmulthatatlan lelkesedéseket.

Egy órával később már az egész tábor mozgott. A krivec sikongása csendes zugássá enyhült, kíséretül a dalloknak, melyek a haza készülő hajdúkknak ajkairól hangzottak föl. A máglyák egymásután aludtak ki. Hajnal felé háromszáz junák volt csak a Vojna dombon indulásra készen. Zsenó, a sztaresina, Cvetkó, Nedelya, Blagoj az utolsó tüzrakás mellett a két vojvodát állták körül. Örömmel, lelkesedéssel bucsuztak egymástól, mert a szent munka befejezésének előkészületeibe fogtak. Fél óra múlva csak a két vojvoda,

Blagojó meg Nedelya, s körülöttük tíz junák készült az indulásra. Szemeiknek tüze, egyetlen kézzsoritás volt a bucsuzás. Azután Dobra vojvoda Lokorszko felé indult a tíz hajdukkal, hogy Kelet-Bulgáriában szítsa a lelkekben a szabadságtűzét, Rádin meg Blagojóval és Nedelyával a Zlidol völgyébe indult, hogy ott vállaljanak el egymástól s Rádin Kusz-tendil felé, Blagojó és Nedelya Caribród felé vegyék utjukat.

Folyt. köv.)

Felolvasó szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: AZ ALAPITÓ

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

Vendéglő

megnyitás!

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemi közönséget, hogy a régi lencház mellett levő

kaszinó kert vendéglőt

vasárnap f. hó 27-én
 vacsorával egybekötve
megnyitom.

A vacsora áll marha pörkölt, turós csusza és 1/2 liter borból ami személyenként **1 kor. 20 fillérbe** kerül.

Az estélyen cigányzenekar fog játszani.

A nagyközönség szives pártfogását kérve, maradtam pontos kiszolgálásról előre is biztosítva.

Kiváló tisztelettel

TUMBÁSZ ANTAL

vendéglős.

18920/1904. polg. szám.

Hirdetmény.

A szabadkai kir. törvényszék, mint urbéri bíróság közhírré teszi, hogy Bácsalmás község határában levő urbéres telkek tagosítása céljából, az urbéres telkek birtokosainak a végből való megosztására, hogy azok többsége kívánja-e a tagosítást határnapul 1905. évi január hó 14 napjának d. e. 9 órája Bácsalmás község házához kitűzetik.

A szavazásra nézve megállapítottik hogy a nem szavazók birtoka a tagosítást kívánók birtokához fog számitatni.

Szabadkán, 1904. évi nov. 19 én.

Dr. Kovács

kir. tszéki bír.

Cimbalom iskola

öntanulásra.

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a KOVÁCS-féle legujabb cimbalom iskolából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajzzal, 50 legujabb magyar nótával. Az iskola ára 10 kor. Kapható KOVÁCS JÁNOS okl. cimbalomtanárnál, — Budapest, Erzsébet-körut 5. szám.

Férjhezmenés folytán a Pudler és Czirok cégtől atvett

női kalapok

és divat cikkeket

beszerzési

árán alul

is eladom.

Kazinczi utca, CZIROK LAJOS

üzletében. — Gaálné Czirok Irma.

5205/904. szám.

Hirdetmény,

Szabadka szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a faneműek, fűszer áruk, vasáruk, asztalos, bádogos, kádár, kárpitós, kefekötő, könyvkötő, köteles, lakatos, mázoló, nyerges, nyomdász, szijgyártó és üveges munkák szállítására 3 évi időtartamra folyó évi november hó 29-én d. e. 9 órakor a gazdasági ügyosztályban nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Az árlejtés alkalmával a következő óvadékok teendők le.

Faneműeknél	600 kor.
A fűszer áruknál	500 "
Vasáruknál	1000 "
Asztalos munkálatoknál	600 "
Bádogos	400 "
Kádár	200 "
Kárpitós	200 "
Kefekötő	100 "
Könyvkötő	200 "
Köteles	200 "
Lakatos	400 "
Mázoló	400 "
Nyerges	200 "
Nyomdász	1000 "
Üveges	200 "

Az egyéb árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt a gazdasági ügyosztályban tekinthetők meg.

Kelt Szabadkán, 1904. évi nov. hó 20-án.

A városi tanács.

Spitzer

JgnácZ Vendéglőjében

Vasárnap, folyó hó 27-én este 10 órakor

tombola

estély. A gyönyörű tombola tárgyak Milkó Salamon és fia kirakátában megtekinthetők.